

(10/573)Manisa Milletvekili Ahmet Orhan ve 23 milletvekilinin, sokakta yaşayan ve çalışan çocuklar sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi

21.01. 2010

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına,
Anayasamızın 98., İçtüzüğümüzün 104. ve 105. maddeleri gereğince, Ülkemizde var olan ve toplumsal bir sorun olarak gün geçtikçe büyüyen, istismar edilen çocukların sorunları ve başlangıç nedenleri ve güvenli bir ortam sağlanması ve toplumla yeniden bütünleşmelerine yardımcı olacak, alınması gereken önlemlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurularak konunun tüm boyutlarıyla araştırılmasını saygılarımızla arz ederiz.

- 1) Ahmet Orhan (Manisa)
- 2) Mehmet Şandır (Mersin)
- 3) Hasan Özdemir (Gaziantep)
- 4) Hüseyin Yıldız (Antalya)
- 5) Mustafa Enöz (Manisa)
- 6) Erkan Akçay (Manisa)
- 7) Hasan Çalış (Karaman)
- 8) Mehmet Günal (Antalya)
- 9) Reşat Doğru (Tokat)
- 10) Mehmet Serdaroğlu (Kastamonu)
- 11) Ahmet Duran Bulut (Balıkesir)
- 12) Emin Haluk Ayhan (Denizli)
- 13) Necati Özensoy (Bursa)
- 14) Recep Taner (Aydın)
- 15) Sabahattin Çakmakoğlu (Kayseri)
- 16) Süleyman Latif Yunusoğlu (Trabzon)
- 17) Mehmet Akif Paksoy (Kahramanmaraş)
- 18) Murat Özkan (Giresun)
- 19) Kamil Erdal Sipahi (İzmir)
- 20) Mustafa Kalaycı (Konya)
- 21) Abdülkadir Akcan (Afyonkarahisar)
- 22) Mithat Melen (İstanbul)
- 23) Akif Akkuş (Mersin)
- 24) Oktay Vural (İzmir)

Gerekçe:

Sokakta yaşayan ve istismar edilen çocukların yaşamları ülkemizde gün geçtikçe büyüyen bir hâlindedir. Bu çocukların yaş grupları 12 ile 19 arasında olup, alt yaş sınırı maalesef gün be gün aşağılara doğru inmektedir.

Sokakta yaşayan çocukların bir kısmı, parçalanmış da olsa aileleriyle ilişkilerini sürdürürken, yarısından fazlası ekonomik yetersizlik, ihmâl ve parçalanmış aile gibi etkenler nedeniyle sokağa itilen çocuklar, arkadaş etkisi, aile içi şiddet, aile içi problemler ve üvey ebeveynle çatışma gibi nedenlerle de sokakta yaşamaya başlıyor. Bahsi geçen nedenler ile birlikte sokakta yaşamının bu çocuklar için travmatik hayatın ne başlangıcı ne sonu olduğu gibi karşılaştıkları diğer bir sorun ise çocukların uçucu maddeler ve uyuşturucu ile karşılaştığı ve bu korkunç maddelerden kurtuluşlarının olmadığı bir başlangıç ile tanışıyorlar. Sokakta yaşayan çocukların işledikleri ve istemeden kullandıkları ve karıştıkları suç oranları yükselmektedir.

İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya gibi metropol kentlerin varoşlarında yaşayan, özellikle göç yoluyla gelen ailelerin çocuklarının risk altında olduğu gerçeklik kazanmıştır. Sosyo-ekonomik düzeyin düşük olduğu ve çarpık kentleşmenin yoğun yaşandığı gecekondu bölgelerinde yaşayan ailelerin çocukları bu risk grubu altında yer almaktadır.

Eğitim ve yaşam sosyolojisinin geliştirilmesi, ilerlemesi ve ailenin kalitesinin yükseltilmesi hâlinde toplum kalitesinin de yükseleceği bir gerçektir. Sosyal güvenlik alanında yapılacak yeni düzenleme ve genişletmeler toplum kalitesinin yükselmesi ile birlikte sokakta yaşayan çocuk sayısında azalmayı da sağlayacaktır.

Çocuk haklarına yönelik bazı ihlallerin azaltılmasında ilerleme sağlanmakla birlikte, çocuklara yönelik istismar olaylarının yaygınlığı hakkında henüz elde fazla bilgi bulunmamaktadır. Şiddet ve sömürü tüm dünyada pek çok çocuğun yaşamındaki katı gerçekler olarak varlığını sürdürmektedir.

Dünyanın dört bir yanında milyonlarca kız ve erkek çocuk insan ticareti mağduru olmaktadır, ana-baba ilgisinden yoksundur veya okula gidebilmek, temel sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için gerekli kayıt belgelerine sahip değildir. Daha milyonlarca çocuk son derece elverişsiz koşullarda çalışmaya zorlanırken diğerleri evlerinde, okullarında, toplumlarında, yerleştirildikleri kurumlarda veya

tutukluluk hâlinde şiddete veya suistimale maruz kalmaktadır. Bu tür olumsuzlukların failleri de çoğu kez çocukların emanet edildikleri yetişkinlerdir.

Sokaklarda yaşayan ve/veya çalışan çocuk sayısı son dönemde gözle görülür biçimde artmıştır. Pek çok çocuk, anne-babaları tarafından sokakta çalışıp aile geçimine destek vermeye zorlanmaktadır. İstismar eden ailelerden gelen çocukların bazıları kurtuluşu sokaklarda aramaktadırlar. Çocukların çoğu sokaktayken kötü muameleye, fiziksel ve/veya cinsel istismara, hastalıklara ve yetersiz beslenmeye maruz kalmakta, madde bağımlısı hâline gelmektedir.

Bu çocuklara güvenli bir ortam sağlanması ve toplumla yeniden bütünleşmelerine yardımcı olacak becerilerin geliştirilmesi, cinsel istismara maruz kalanlar, uçucu madde bağımlısı olanlar, sokaklarda çeşitli işler yapanlar, evlerinden kaçanlar ya da sokağa itilenler gibi farklı gereksinimleri olan çocuklar için güvenli ve destekleyici ortamlar sağlanması gerekmektedir.

Çocukların sokakta yaşamalarına ve/veya çalışmalarına yol açan temel nedenlere karşı alınacak önlemlerin ve yukarıda değinmiş olduğumuz nedenlerden ötürü sorunların, alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin, yüce Meclisimizce tespiti amacı ile Meclis Araştırması açılması yerinde olacaktır.